

dubravko
gjivan

**galerija
»spektar«
zagreb
1982.**

ive šimat banov

Okuražen svijetom koji je plod stvarnog i nestvarnog, alegoričnog i fantastičnog, Dubravko Gjivan svojim neobičnim besti-jarijem sjeda na posebno mjesto u kontekstu mlađeg hrvatskog slikarstva. Odmah recimo: ovaj umjetnik njeguje poetiku koja poznaje civilizacijska iskustva, a koja se utječe basni i vilinskoj priči po kojima žive nemogućnosti kao mogućnosti i san kao zbilja. Svakako, čudesan svijet u kojem jači poziva slabijeg na red, a slabiji namiguje izrugujući ozbiljnost ukočenog autoriteta. Ironija, humor, apsurdnost, zabezecnutost, remorkeri, ratovi, avioni, motorkotači, stari automobili predstavljaju konstitutivne jedinice jednog sna koji nikada nije izgubio vezu sa stvarima.

Ali odvajamo se od faktološkog ka vrijednosnom kriteriju. Ustanoviti crtačku virtuoznost već je pomalo dosadno i, priznajemo — zamorno. Ono što ovdje zadivljuje to su značenja — sadržaji slike koji pripadaju i sred-njovjekovnom besti-jariju koliko i fantastičkom, zvijerima koliko i njihovim »ljudskim« navikama. Pri tom je neosporna efekt-nost, dijaboličnost, kao i para-doksalna konstelacija prizora.

Gjivanov su svijet tragikomične egzekucije bez dugih sudskih procesa u prostorima sna koji racionalizmu zatvaraju pristup, koji logici prizora pridaju nešto od pjesničke kozmogonije i ni-jansu stvarnog ali i aluzivnog svijeta. Ta java fantazije samo je mitologija koja se opire o svoje niti i o građu čudnovatog svijeta. Bajka, vilinska priča, žive boje, kriju i elegičnu i lirsku crtu: humornu i ozbiljnu, fizičku i metafizičku, ovostranu i onostranu. To je svijet karaktera u kojem se prepleću i vremena i događaji.

Ali što ti elementi crtačke virtuoznosti i pjesničke maštovitosti daju estetskom, likovnom smislu? Svakako odgovor leži u ovom: halucinantnu sliku jednog svađalačkog besti-jarija kojega nije oslobođen ni čovjek. Granica je polusna davno preko-račena. Gjivan je na mjestu s kojega je krenuo. Jer točka je odlaska i točka dospjeća. Mi možemo i dalje o satiričnom, ironičnom, simboličkom ili crtački ekspresivnom, violentnom... Mi možemo kojem ne sve carstvu pripisati Gjivanov svijet. A ipak, jedno je sigurno: ovaj svijet pripada tužnom obrazu prosanjane zbilje.